

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2007 betreffende de kenmerken waartoe het onderzoek van bepaalde rassen van landbouw- en groentegewassen zich ten minste moet uitstrekken, en de minimumeisen voor dat onderzoek, wat betreft afwijkingen voor de biologische rassen van landbouw- en groentegewassen die geschikt zijn voor biologische teelt
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Dit wijzigingsbesluit voorziet in de omzetting van de uitvoeringsrichtlijn (EU) 2022/1647 en 2022/1648 van de Commissie van 23 september 2022 tot wijziging van de Richtlijnen 2003/90/EG en 2003/91/EG wat betreft een afwijking voor biologische rassen van respectievelijk landbouwgewassen en groentegewassen die geschikt zijn voor biologische teelt.

Om de beschikbaarheid van bepaalde biologische rassen in de Europese handel te waarborgen dienen afwijkingen voorzien te worden op de officiële onderzoeken alvorens toelating tot de rassenlijsten en bijhorend de Europese handel. De officiële onderzoeken bestaan voor bepaalde groentegewassen uit het onderzoek naar onderscheidbaarheid, homogeniteit en bestendigheid, en voor bepaalde landbouwgewassen aangevuld met een onderzoek naar cultuur- en gebruikswaarde. Bepaalde soorten van biologische rassen zijn danig genetisch en fenotypisch divers dat de huidige homogeniteitsnormen niet haalbaar zijn en minder streng beoordeeld dienen te worden. Het onderzoek naar de cultuur- en gebruikswaarde dient beter afgestemd te worden naar de eisen van voor biologische productie geschikte biologische rassen. De nodige aanpassingen worden gedaan door de wijziging van artikel 1 en 2, en de toevoeging van twee bijlagen aan het Besluit van de Vlaamse Regering van 27 april betreffende de kenmerken waartoe het onderzoek van bepaalde rassen van landbouw- en groentegewassen zich ten minste moet uitstrekken, en de minimumeisen voor dat onderzoek.

De afwijking van homogeniteit wordt gespecificeerd door een lijst met kenmerken per landbouwsoort of groentesoort per bijhorende testrichtsnoer voor onderscheidbaarheid, homogeniteit en bestendigheid die minder streng beoordeeld mogen worden. De lijst wordt als een nieuwe bijlage IV toegevoegd aan het besluit.

De kenmerken aan de hand waarvan de cultuur- en gebruikswaarde van biologische landbouwgewassen wordt onderzocht, wordt toegevoegd als een nieuwe bijlage V aan het besluit.

De omzetting moet ten laatste op 30 juni 2023 voltooid zijn.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij
Beleidsveld: landbouw en zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2022/479 van 20 december 2022.

Het positief advies van de Permanente Werkgroep Interministeriële Conferentie over het voorontwerp van besluit werd bekomen op 15 december 2022. De bekrachtiging door de Interministeriële Conferentie Landbouwbeleid gebeurde op 23 januari 2023.

Het ontwerp van besluit heeft geen strategisch belang.

Op 3 februari 2023 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2007 betreffende de kenmerken waartoe het onderzoek van bepaalde rassen van landbouw- en groentegewassen zich ten minste moet uitstrekken, en de minimumeisen voor dat onderzoek, wat betreft afwijkingen voor de biologische rassen van landbouw- en groentegewassen die geschikt zijn voor biologische teelt principieel goedgekeurd en de Vlaamse minister, bevoegd voor de landbouw, gelast over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State (VR 2023 0302 DOC.0093/1).

Advies (73.053/1) van de Raad van State van 6 maart 2023 gaat als bijlage 2.

In haar advies verwijst de Raad naar een eerder gegeven advies 44.370/VR/3 van 6 mei 2008 waarin verwezen wordt naar het Interregionaal Protocol 'Teeltmateriaal' van 31 maart 2004, genomen ter uitvoering van artikel 13 van het samenwerkingsakkoord van 30 maart 2004 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de uitoefening van de geregionaliseerde bevoegdheden op het gebied van Landbouw en Visserij omdat de inschrijving op een gewestelijke rassenlijst geldt voor het gehele Belgische grondgebied. Het Interregionaal Protocol is echter nog niet onderworpen aan parlementaire instemming. De inhoud van het protocol maakt wel deel uit van een nieuw ontwerp van samenwerkingsakkoord dat wel voor bekrachtiging zal voorgelegd worden aan de parlementen. De Raad van State zegt niettemin dat een advies over het voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering in de huidige stand van het protocol of samenwerkingsakkoord voorbarig is en onthoudt zich dan ook van verder onderzoek.

Vermits het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering voorziet in de omzetting van de Richtlijnen (EU) 2022/1647 en 2022/1648 van de Commissie van 23 september 2022 en deze omgezet moeten zijn voor 30 juni 2023, is het onmogelijk om een bekrachtiging door de verschillende parlementen af te wachten.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit wijzigingsbesluit voorziet in de omzetting van de uitvoeringsrichtlijn (EU) 2022/1647 en 2022/1648 van de Commissie van 23 september 2022 tot wijziging van de Richtlijnen 2003/90/EG en 2003/91/EG wat betreft een afwijking voor biologische rassen van respectievelijk landbouwgewassen en groentegewassen die geschikt zijn voor biologische teelt. De Richtlijnen 2003/90/EG en 2003/91/EG van de Commissie stellen de vereisten vast voor het officiële onderzoek dat moet verricht worden alvorens een ras kan toegelaten worden tot de nationale rassenlijsten van landbouw- en groentegewassen en tot het vrije handelsverkeer in de Europese Unie. Ze leggen de kenmerken vast waartoe enerzijds het onderzoek naar onderscheidbaarheid, homogeniteit en bestendigheid zich voor de verschillende soorten ten minste moet uitstrekken, alsmede de minimumeisen betreffende het verrichten van het onderzoek. Ze doen dit aan de hand van testrichtsnoeren van het Communautair Bureau voor Plantenrassen (CBP of CPVO) en/of de Internationale Unie tot bescherming van kweekproducten (UPOV). Nieuwe biologische rassen geschikt voor biologische teelt voldoen soms niet aan de vastgelegde richtsnoeren voor homogeniteit en kunnen bijgevolg niet verhandeld worden in de Europese Unie. Aangezien lagere homogeniteit inherent is aan een aantal soorten van biologische rassen geschikt voor biologische teelt omwille van genetische en fenotypische diversiteit dienen de richtlijnen hier een afwijking te voorzien om deze soorten ook tot de handel toe te laten en de beschikbaarheid van biologische rassen te waarborgen. Artikel 2 van dit voorliggend besluit voorziet deze afwijking. De Richtlijn 2003/90/EG voorziet anderzijds ook de kenmerken aan de hand waarvan de cultuur- en gebruikswaarde van landbouwgewassen wordt onderzocht. Deze huidige kenmerken voorzien niet in biologische omstandigheden om de biologische rassen onder hun optimale (i.e. biologische) omstandigheden te beoordelen. De richtlijn dient daarom aangepast te worden om te voorzien in de specifieke voorwaarden voor het onderzoek van biologische rassen. Artikel 3 van voorliggend besluit voorziet deze aanpassing.

De afwijking van homogeniteit wordt gespecificeerd door een lijst met kenmerken per landbouwsoort of groentesoort per bijhorende testrichtsnoer voor onderscheidbaarheid, homogeniteit en bestendigheid die minder streng beoordeeld mogen worden. De lijst wordt als een nieuwe bijlage IV toegevoegd aan het besluit van 27 april 2007. De kenmerken aan de hand waarvan de cultuur- en gebruikswaarde van biologische landbouwgewassen wordt onderzocht, wordt toegevoegd als een nieuwe bijlage V aan hetzelfde besluit. Volgens artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2007 kan de Vlaamse minister, bevoegd voor de landbouw, de bijlagen van het besluit aanvullen en wijzigen overeenkomstig de beslissingen van de instellingen van de Europese Unie. Deze delegatie zal ook gelden voor mogelijke toekomstige wijzigingen van de nieuw toegevoegde bijlagen IV en V.

De afwijkingen van de testprotocollen en de aanpassingen aan de kenmerken in bijlagen IV en V hebben betrekking op een limitatieve lijst soorten, namelijk gerst, maïs, rogge, tarwe, wortel en koolrabi. De limitatieve lijst staat in deel A van bijlage IV en in deel A van bijlage V. De Europese Commissie zal deze lijst eventueel uitbreiden in de toekomst na monitoring van de toepassing van de huidige afwijkingen. Omwille van de monitoring dient de bevoegde entiteit jaarlijks verslag uit te brengen aan de Commissie en de andere lidstaten tot en met 31 december 2030 over het aantal aanvragen voor registratie van rassen en de resultaten van de onderzoeken inzake de onderscheidbaarheid, homogeniteit en bestendigheid van die biologische rassen. De meldingsplicht is ingeschreven in artikel 2 en 3 van voorliggend besluit.

De omzetting moet ten laatste op 30 juni 2023 voltooid zijn.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 bevat de omzettingbepaling.

Artikel 2 voorziet in de mogelijkheid tot afwijking voor biologische rassen geschikt voor biologische teelt wat homogeniteit betreft in het onderzoek naar onderscheidbaarheid, homogeniteit en bestendigheid en het jaarlijks verslag van de bevoegde entiteit van het aantal aanvragen tot toelating tot de rassenlijst en de resultaten van de genoemde onderzoeken aan de Europese Commissie en de andere lidstaten.

Artikel 3 voorziet in de mogelijkheid tot afwijking aan voorwaarden voor het onderzoek naar de cultuur- en gebruikswaarde van biologische rassen van landbouwgewassen geschikt voor biologische teelt en het jaarlijks verslag van de bevoegde entiteit van het aantal aanvragen tot toelating tot de rassenlijst en de resultaten van de genoemde onderzoeken aan de Europese Commissie en de andere lidstaten.

Artikel 4 zorgt voor de toevoeging van bijlagen IV en V, die als bijlagen 1 en 2 zijn gevoegd bij voorliggend voorontwerp van besluit, aan het bovengenoemd besluit van 27 april 2007.

Artikel 5 bepaalt de inwerkingtreding.

Artikel 6 voorziet in de uitvoeringsbepaling.

Bijlage 1 bevat in deel A de lijst van de gewassen (soorten) waarvoor de afwijking van de technische protocollen (voor onderscheidbaarheid, homogeniteit en bestendigheid) mogelijk is, en deel B de specifieke bepalingen en de afwijkende vereisten voor de in deel A genoemde gewassen.

Bijlage 2 bevat in deel A de lijst van de gewassen (soorten) waarvoor de afwijking van de voorwaarden voor cultuur- en gebruikswaarde mogelijk is, en deel B de voorwaarden waaraan moet worden voldaan bij het onderzoek naar de cultuur- en gebruikswaarde van biologische rassen die geschikt zijn voor de biologische teelt.

Op 2 maart 2023 verscheen een rectificatie in het Europees Publicatieblad inzake de uitvoeringsrichtlijn 2022/1647 over een foutieve verwijzing. Deze verwijzing werd ook aangepast in het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De budgettaire impact zoals eerder geschetst met het oog op principiële goedkeuring van het dossier en dat tot een begrotingsakkoord heeft geleid, is onveranderd.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de human resources, is dus niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring wordt dit besluit bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2007 betreffende de kenmerken waartoe het onderzoek van bepaalde rassen van landbouw- en groentegewassen zich ten minste moet uitstrekken, en de minimumeisen voor dat onderzoek, wat betreft afwijkingen voor de biologische rassen van landbouw- en groentegewassen die geschikt zijn voor biologische teelt;

2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk; Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS